

พฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

พฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
BULLYING BEHAVIOURS AMONG SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN RATCHATHEWI
DISTRICT, BANGKOK METROPOLITAN

ชิตชัย ไช้ไพรวาน 5836454 PHMP/M

ศ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: วิวิธธี กิตติพิชัย, วท.ค.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), ศุภชัย
ปิติกุลตั้ง, M.D.,ว.ว.(กุมารเวชศาสตร์)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวางมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความชุกของ
พฤติกรรมการรังแกผู้อื่นในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่
เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 344 คนจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่ในเขตราชเทวี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วย
ตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

ผลการศึกษาพบความชุกของพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นดังนี้ พฤติกรรมรังแกผู้อื่นทางวาจา
ความชุกสูงสุด ที่ร้อยละ 82.3 รองลงมาคือพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นทางไซเบอร์, พฤติกรรมการรังแกผู้อื่น
ทางสัมพันธ์ภาพ และพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นทางร่างกาย ที่ร้อยละ 38.2, 34.7 และ 28.2 ตามลำดับ ปัจจัย
ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นแต่ละประเภทมีดังนี้ 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การรังแกผู้อื่นทางวาจาจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ แบบอย่างจากครอบครัว แบบอย่างจากเพื่อน แบบอย่างจาก
ครู แบบอย่างจากสื่อโทรทัศน์ และแบบอย่างจากสื่อออนไลน์ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การรังแกผู้อื่นทางไซเบอร์จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ ปริมาณการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ แบบอย่างจาก
ครอบครัว แบบอย่างจากเพื่อน แบบอย่างจากครู แบบอย่างจากสื่อโทรทัศน์ และแบบอย่างจากสื่อ
ออนไลน์ 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นทางสัมพันธ์ภาพจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่
อายุ ระดับชั้น ปริมาณการใช้สื่อสังคมออนไลน์ แบบอย่างจากครอบครัว แบบอย่างจากเพื่อน แบบอย่าง
จากครู และแบบอย่างจากสื่อโทรทัศน์ 4) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นทางร่างกาย
จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ อายุ ระดับชั้น แบบอย่างจากครอบครัว แบบอย่างจากเพื่อน และแบบอย่างจากครู

จากข้อค้นพบผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการป้องกันพฤติกรรม
การรังแกผู้อื่นในนักเรียน โดยการเฝ้าระวังพฤติกรรมการรังแกในกลุ่มเสี่ยงและส่งเสริมกิจกรรมเพื่อลด
พฤติกรรมการรังแกผู้อื่น โดยกิจกรรมควรเน้นการส่งเสริมการเป็นแบบอย่างที่ดีจากบุคคลรอบตัวของ
นักเรียนและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการผลิตสื่อที่น่าสนใจหรือการสร้างต้นแบบที่ดีในกลุ่มนักเรียน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการรังแก/ วัยรุ่น/ การรังแกทางไซเบอร์/ แบบอย่างการรังแก

BULLYING BEHAVIOURS AMONG SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS IN RATCHATHEWI DISTRICT, BANGKOK METROPOLITAN

CHITCHAI KAIPRAIWAN 5836454 PHMP/M

M.P.H.

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: WIRIN KITTIPICHAI, Ph.D. (APPLIED BEHAVIORAL SCIENCE RESEARCH), SUPACHAI PITIKULTANG, M.D., DIP. THAI BOARD OF PEDIATRICS

ABSTRACT

The purpose of this cross-sectional study was to examine the prevalence of bullying behaviours among senior high school students and their associated factors. The sample was 344 students from secondary educational service area office1 in Bangkok. A self-administered questionnaire was used to collect data. Descriptive and inferential statistic; chi-square test and odd ratio were used to analyze data. The result showed different prevalence of each bullying type. Verbal bullying had the highest prevalence at 82.3% followed by cyber-bullying, relational bullying and physical bullying at 38.2, 34.7 and 28.2% respectively. Factors associated with each bullying type were as follows. 1) There were 5 factors associated with verbal bullying including family bullying role model, friend bullying role model, teacher bullying role model, TV media bullying role model and online media bullying role model. 2) There were 6 factors associated with cyber-bullying; weekly time spent on social network, family bullying role model, friend bullying role model, teacher bullying role model, TV media bullying role model and online media bullying role model. 3) There were 7 factors associated with relational bullying, these included; age, level of education, weekly time spent on social network, family bullying role model, friend bullying role model, teacher bullying role model and TV media bullying role model. 4) There were 5 factors associated with physical bullying, these were; age, level of education, family bullying role model, friend bullying role model, and teacher bullying role model. The study findings lead to the suggestion that schools should focus on bullying surveillance in risk groups and promote positive role model both at school and home, producing media and distributing through online channels, could be useful in reducing the problem.

**KEY WORDS: BULLYING BEHAVIOURS / ADOLESCENTS / CYBER-BULLYING
/ BULLYING ROLE MODEL**